

Lene Vestrum Kirkhus

Bergkunstskjøtsel i Trøndelag 2022

Bevaringsprogrammet for bergkunst (BERG)

**NTNU Vitenskapsmuseet
arkeologisk rapport 2023:9**

NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport

Dette er en elektronisk serie fra 2014. Serien er ikke periodisk, og antall nummer varierer per år. Rapportserien benyttes ved endelig rapportering fra prosjekter eller utredninger, der det også forutsettes en mer grundig faglig bearbeidelse.

Tidligere utgivelser: <http://www.ntnu.no/vitenskapsmuseet/publikasjoner>

Referanse

Kirkhus, Lene V. 2023: NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023:9. Bergkunstskjøtsel i Trøndelag 2022. Bevaringsprogrammet for bergkunst (BERG). Trondheim, april 2023

Utgiver

NTNU Vitenskapsmuseet
Institutt for arkeologi og kulturhistorie
7491 Trondheim
Telefon: 73 59 21 70
e-post postmottak@museum.ntnu.no

Ansvarlig signatur

Bernt Rundberget (instituttleder)

Kvalitetssikret av

Ellen Grav (serieredaktør)

Publiseringstype

Digitalt dokument (pdf)

Forsidefoto:

Da64261_013. Skjøtsel av bergkunstlokaliteten Holtås I (ID 73623-1), Levanger. Foto: Lene Vestrum Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

www.ntnu.no/vitenskapsmuseet

ISBN 978-82-8322-357-6

ISSN 2387-3965

Sammendrag

Kirkhus, Lene V. 2023: NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023:9. Bergkunstsjøtsel i Trøndelag 2022. Bevaringsprogrammet for bergkunst (BERG).

Rapporten omhandler sjøtselen av tilrettelagte bergkunstoffelt i Trøndelag, et samarbeid mellom NTNU Vitenskapsmuseet og Trøndelag fylkeskommune gjennom Bevaringsprogrammet for bergkunst (BERG). Sjøtselen omhandlet hovedsakelig vår- og høstsjøtsel 2022. Arbeidet har bestått i avdekking av vintermatter, våtrens og vegetasjonssjøtsel rundt feltene og vintertildekking. Feltene som inngikk i sjøtselen var Bardal I (ID 73347) i Steinkjer, Eidstu (ID 6566-1) i Trondheim, Evenhus (ID 63778) i Frosta, Foss II, VI, IX og XI (ID 28252-1, ID74396-1, ID 55782-1 og 122807-1) i Melhus, Hell (ID 37071) i Stjørdal, Holtås (ID 73623-1) i Levanger, Stykket (ID 101976-1) i Indre Fosen.

Nøkkelord: Bergkunst - Sjøtsel –Trøndelag – Bardal – Eidstu – Evenhus - Foss - Hell - Holtås - Stykket

Lene Vestrum Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet, Institutt for arkeologi og kulturhistorie, NO-7491 Trondheim

Summary

Kirkhus, Lene V. 2023: NTNU Vitenskapsmuseet arkeologisk rapport 2023:9. Bergkunstskjøtsel i Trøndelag 2022. Bevaringsprogrammet for bergkunst (BERG).

This report concerns the maintenance of rock art sites in Trøndelag 2022. Rock art sites: Bardal I (ID 73347) i Steinkjer, Eidstu (ID 6566-1) i Trondheim, Evenhus (ID 63778) i Frosta, Foss II, VI, IX og XI (ID 28252-1, ID74396-1, ID 55782-1 og 122807-1) i Melhus, Hell (ID 37071) i Stjørdal, Holtås (ID 73623-1) i Levanger, Stykket (ID 101976-1) i Indre Fosen.

Key words: Rock art – Maintenance - Bardal – Eidstu – Evenhus - Foss - Hell - Holtås - Stykket

Lene Vestrum Kirkhus, Norwegian University of Science and Technology, NTNU University Museum, Department of Archaeology and Cultural History, NO-7491 Trondheim, Norway

Arkivreferanser

Journalnummer (ePhorte)	2021/3509
Fylke	Trøndelag
Anlegg	Bergkunst: Helleristninger
Datering	Steinalder/Bronsealder/Jernalder

Bardal

Fotonr	Da64524
Askeladden ID	73347-1
Kommune	Steinkjer
Lokalitet	Bardal I
Gårdsnavn	Bardal
GNR. BNR.	464/1, 464/6

Eidstu

Fotonr	Da64255
Askeladden ID	6566-1
Kommune	Trondheim
Lokalitet	Eidstu 1
Gårdsnavn	Eidstumo
GNR. BNR.	524/3

Evenhus

Fotonr	Da64256
Askeladden ID	63778
Kommune	Frosta
Lokalitet	Evenhus I, II og V
Gårdsnavn	Evenhus
GNR. BNR.	97/1

Foss II

Fotonr	Da64257
Askeladden ID	28252-1, 55782-1
Kommune	Melhus
Lokalitet	Foss II
Gårdsnavn	Foss Lian
GNR. BNR.	222/4

Foss VI

Fotonr	Da64258
Askeladden ID	74396-1
Kommune	Melhus
Lokalitet	Foss VI
Gårdsnavn	Foss
GNR. BNR.	221/5

Foss IX

Fotonr	Da64259
Askeladden ID	55782-1
Kommune	Melhus
Lokalitet	Foss IX
Gårdsnavn	Inlægget
GNR. BNR.	221/3

Hell

Fotonr	Da64260
Askeladden ID	37071-0
Kommune	Stjørdal
Lokalitet	Hell
Gårdsnavn	Hell Nordre
GNR. BNR.	162/30, 162/69

Holtås I

Fotonr	Da64261
Askeladden ID	73623-1
Kommune	Levanger
Lokalitet	Holtås I
Gårdsnavn	Gotaas
GNR. BNR.	84/5

Stykket

Fotonr	Da64262
Askeladden ID	101976-1
Kommune	Indre Fosen
Lokalitet	Stykket
Gårdsnavn	Stykket
GNR. BNR.	7/1

Innhold

1. Innledning	11
2. Bakgrunn for arbeidet	12
3. Tid, deltakere	13
Oversikt dagsverk tabell	14
4. Problemstillinger	15
5. Metode	15
5.1. Etanolbehandling og midlertidig tildekking – høst	15
5.2. Avdekking av felt – vår	15
5.3. Gjennomføring	16
5.3.1. Bardal I (ID 73347) Steinkjer	16
Vårskjøtsel	16
Høstskjøtsel	16
Resultat av skjøtselstiltak	17
Konservators anbefalinger for videre skjøtsel	17
Videre plan	17
5.3.2. Eidstu 1 (ID 6566-1) Trondheim	19
Vårskjøtsel	19
Høstskjøtsel	19
Resultat av skjøtselstiltak	19
Konservators anbefalinger for videre skjøtsel	20
Videre plan	20
5.3.3. Evenhus (ID 63778) Frosta	21
Vårskjøtsel	21
Høstskjøtsel	21
Resultat av skjøtselstiltak	21
Konservators anbefalinger for videre skjøtsel	21
Videre plan	22
5.3.4. Evenhus I (ID 63778-3)	22
5.3.5. Evenhus II (ID 63778-2)	23
5.3.6. Evenhus V (ID 63778-1) Frosta	24
5.3.7. Foss II (ID 28252-1) Melhus	25
Vårskjøtsel	25
Høstskjøtsel	25
Resultat av skjøtselstiltak	25
Konservators anbefalinger for videre skjøtsel	26
Videre plan	26
5.3.8. Foss VI (ID 74396-1) Melhus	28
Vårskjøtsel	28
Høstskjøtsel	28

Resultat av skjøtselstiltak	28
Konservators anbefalinger for videre skjøtsel	28
Videre plan	29
5.3.9. Foss IX (ID 55782-1) Melhus	30
Vårskjøtsel	30
Høstskjøtsel	30
Resultat av skjøtselstiltak	30
Konservators anbefalinger for videre skjøtsel	31
Videre plan	31
5.3.10. Hell (ID 37071-0), Stjørdal	33
Vårskjøtsel	33
Høstskjøtsel	33
Resultat av skjøtselstiltak	33
Konservators anbefalinger for videre skjøtsel	34
Videre plan	34
5.3.11. Holtås I (ID 73623-1) Levanger	36
Vårskjøtsel	36
Høstskjøtsel	36
Resultat av skjøtselstiltak	36
Konservators anbefalinger for videre skjøtsel	37
Videre plan	37
5.3.12. Stykket (ID 101976-1) Indre Fosen	38
Vårskjøtsel	38
Høstskjøtsel	38
Resultat av skjøtselstiltak	39
Konservators anbefalinger for videre skjøtsel	39
Videre plan	39
6. Resultater og sluttmerknader	40
Vedlegg	41

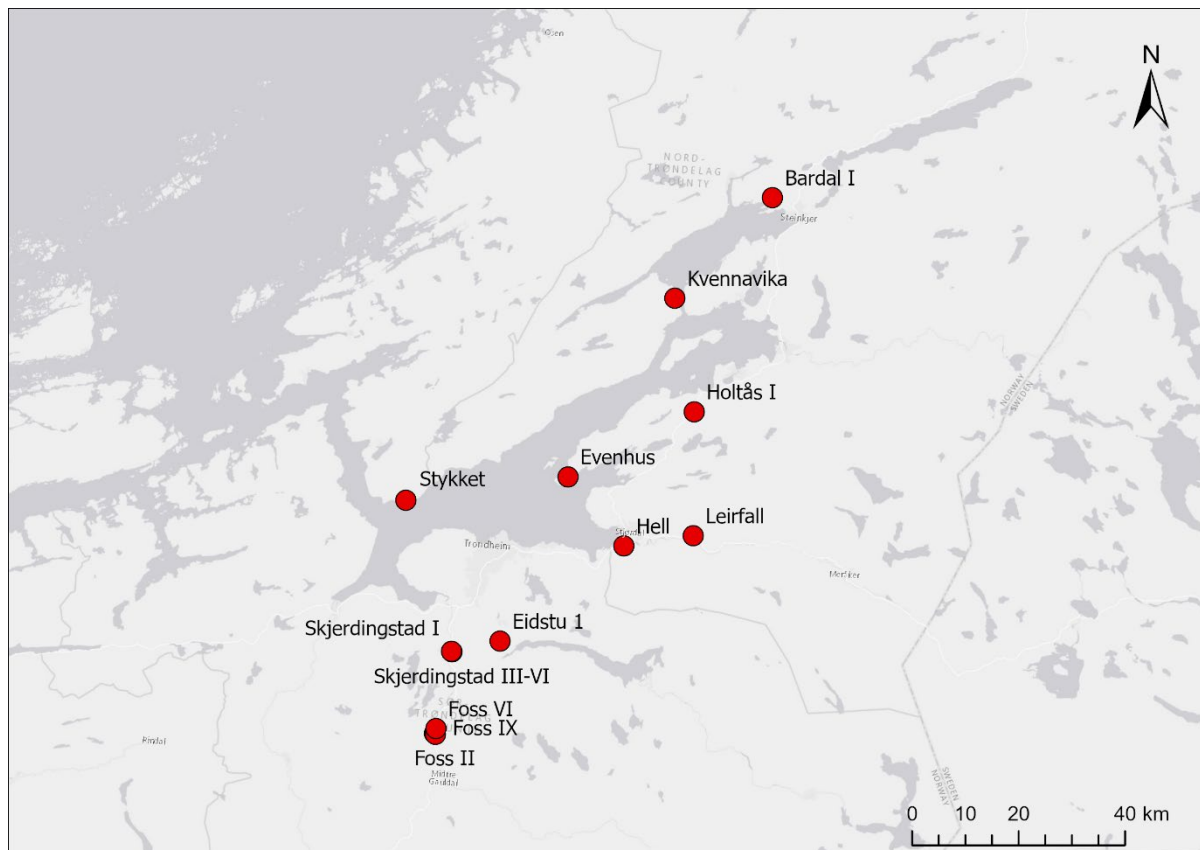
Figurliste

Figur 1 Oversikt over lokalitetene som blir skjøttet.....	11
Figur 2 Evenhus V (ID 63778-1) skal avdekkes for sesongen.....	12
Figur 3 Bardal. Bergflaten våtrenses	16
Figur 4 Bardal feltet tildekkes.....	17
Figur 5 Bardal etter tildekking	18
Figur 6 Eidstu Konservator vurderer.....	19
Figur 7 Eidstu Detalj 2021 for sammenligning våren 2022.	20
Figur 8 Eidstu tilstand våren 2022	20
Figur 9 Evenhus V tildekkes.	21
Figur 10 Evenhus I tildekt.	22
Figur 11 Evenhus II ferdig renset våren 2022.	23
Figur 12 Evenhus II tildekket høsten 2022.	23
Figur 13 Evenhus V før tildekking.....	24
Figur 14 Foss II Bergkunsten er godt synlig.....	25
Figur 15 Foss II tildekt for vinteren.	26
Figur 16 Foss II før skjøtselstiltakene i 2012.....	27
Figur 17 Foss II etter jevn skjøtsel.....	27
Figur 18 Foss VI etter våtrenns.	28
Figur 19 Foss VI tildekkes.....	29
Figur 20 Foss IX avdekket	30
Figur 21 Foss IX ble godt renset og vasket med etanol før tildekking	31
Figur 22 Foss IX tildekt	32
Figur 23 Konservatorene gjør grundig rens av flatene på Hell.....	33
Figur 24 Hell dokumenteres - skader og tilstand	34
Figur 25 Hell etter vegetasjonsrens.....	35
Figur 26 Holtås etter avdekking, før våtrenns.....	36
Figur 27 Holtås tildekket og klar for vintersesongen.	37
Figur 28 Stykket – Heldige forbipasserende fikk spontan og god guiding	38
Figur 29 Stykket tildekkes	39

1. Innledning

Denne rapporten omhandler skjøtselsarbeidet som ble gjennomført på tilrettelagte bergkunstfelt i Trøndelag våren og høsten 2022. Skjøtselen bestod i avdekking og våtrens på våren og etanolbehandling og tildekking av feltene på høsten.

Figur 1 Oversikt over lokalitetene som blir skjøttet. Kart III: Lene Vestrum Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

Feltene som inngikk i skjøtselsarbeidet var:

- Bardal I (ID 73347), Steinkjer
- Eidstu (ID 6566-1), Klæbu kommune
- Evenhus (ID 63778), Frosta
- Foss II (ID 28252-1), Melhus
- Foss VI (ID 74396-1), Melhus
- Foss IX (ID 55782-1), Melhus
- Hell (ID 37071), Stjørdal
- Holtås I (ID 101848) Levanger
- Stykket (ID 101976) Indre Fosen

Felt som utgikk fra skjøtselen 2022

- Foss XI (ID 122807-1), Melhus – befares jevnlig, og evt. Vask
- Kvennavika I (ID 55713-1), Inderøy – langvarig tildekking i forbindelse med Bergkunstreisen
- Leirfall I-V (ID 26665), Stjørdal – langvarig tildekking i forbindelse med Bergkunstreisen
- Skjerdingsstad I (ID 97550), Melhus - Langvarig tildekking – Melhus K. åpnes ved behov
- Skjerdingsstad III, IV, V og VI (97551), Melhus – Befares jevnlig

2. Bakgrunn for arbeidet

Da det på 1990-tallet ble oppdaget at mange av lokalitetene var skadet som følge av naturlige nedbrytningsprosesser og som følge av menneskelig aktivitet, ble det satt i gang tiltak for å dokumentere og sikre bergkunstfeltene (www.riksantikvaren.no 2022).

Formålet med BERG er å sikre og dokumentere bergkunsten, samt gjøre dokumentasjonen tilgjengelig for publikum. Et utvalg av feltene vil bli utført skjøtsel og tilrettelagt for publikum i et langtidsperspektiv, mens de øvrige felt som blir dokumentert blir tilgjengeliggjort digitalt.

«Gjennom bevaringsprogrammet blir bergkunsten dokumentert ved hjelp av ulike metoder som for eksempel fotografering, avteikning og tilstandsregistrering. Som ein del av programmet blir det også arbeidd med å utvikle nye dokumentasjonsmetodar. Data om bergkunsten skal gjerast tilgjengeleg i kulturminnedatabasen Askeladden. For utvalde lokalitetar blir det laga skjøtselsplanar som skal sikre at bergkunsten blir tatt vare på i eit langsiktig perspektiv. I tillegg til vegetasjonsskjøtsel, blir lokalitetane også sikra gjennom andre former for skjøtsel/sikring som frostsikring, vasking og reinsking av bergflatene.»¹

Tiltak som blir gjennomført under skjøtselen registreres i bergkunstkatalogen ved NTNU Vitenskapsmuseet, kulturminnebasen «Askeladden», og i digitale rapportsamlinger ved landsdelsmuseene.

Skjøtselen av bergkunstfelt i Trøndelag er finansiert gjennom Riksantikvarens Bevaringsprogram for bergkunst (BERG). Arbeidet er gjort i samarbeid mellom NTNU Vitenskapsmuseet og Trøndelag fylkeskommune.

Figur 2 Evenhus V (ID 63778-1) skal avdekkes for sesongen. Sett mot NNV. Da.64256_001 Foto: Lene Vestrum Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

¹ <https://www.riksantikvaren.no/prosjekter/bevaringsprogramma/bergkunst/>

3. Tid, deltakere

Gjennomføringen av skjøtselsarbeidet ble gjennomført våren og høsten 2022. På de største lokalitetene har det vært nødvendig med ekstrapersonell til både vår- og høstskjøtselen. Ekstrapersonell fra NTNU Vitenskapsmuseet, Trøndelag fylkeskommune og hospitanter har bidratt i dette arbeidet på Leirfall og Bardal.

Navn	Tidsrom	Dagsverk
Lene Vestrum Kirkhus, Prosjektleder	02.05.-06.05.2023	5
Ellen Randerz, Feltarbeolog	02.05.-06.05.2023	3
Brit Astrid Gystad Skogvoll, Feltleder	02.05.-06.05.2023	5

Vårskjøtselen ble gjennomført i uke 18 (02.05.-06.05.2023). Daniela Pawel (NTNU Vitenskapsmuseet) var med som konservator for å gjøre en tilstandsvurdering av bergkunstlokalitetene, og gi vurdering av framtidige tiltak på lokalitetene (se også egen rapport). Fra TrFK deltok Hans Marius Johansen.

På Bardal bisto Eirin Ellingsen (Trfk), Thomas Lund (Trfk) og Hanne Haugen (Trfk),
På Evenhus, Bardal og Stykket bisto Thomas Lund (Trfk)
På Stykket bisto Helle Vangen Stuedal (Trfk).

Navn	Tidsrom	Dagsverk
Lene Vestrum Kirkhus, Prosjektleder	10.10.-14.10.2023	5
Ellen Randerz, Feltarbeolog	10.10.-14.10.2023	4
Fredrik Skoglund, Feltarbeolog	10.10.-14.10.2023	3

Høstskjøtselen ble gjennomført i uke 41 (10.10.-14.10.2023). Fra TrFK deltok Hans Marius Johansen. På Bardal bisto Anders Benberg Gimse (Trøndelag fylkeskommune), Ragnar Gylland (Egge museum). På Foss, Holtås og Evenhus bisto Helle Vangen Stuedal. På Foss deltok Kjell A. Brevik (Melhus kommune) og Helle Vangen Stuedal (Trfk) og hospitant (Trfk). Melhus kommune overta skjøtselen på Foss-lokalitetene fra 2023, etter skjøtselsavtale inngått i forbindelse med Bergkunstreisen.

Oversikt dagsverk tabell

Vår								
uke	Dato	Dag	Lokalitet	Arbeid som utføres	Tur/retur	Dagsverk VM	Dagsverk FK	Konservator
18	02.05.2022	Torsdag	Foss II, VI og IX	Avdekking og våtrenns	Dagstur	2	1	1
18	03.05.2022	Fredag	Eidstu, Hell	Våtrenns	Trondheim-Steinkjer - Overnatting	2	0	1
18	04.05.2022	Onsdag	Bardal	Avdekking og våtrenns	Steinkjer - Bardal - Steinkjer - Overnatting	3	4	1
18	05.05.2022	Torsdag	Holtås, Evenhus	Avdekking og våtrenns	Steinkjer - Holtås - Evenhus - Trondheim	3	1	1
18	06.05.2022	Fredag	Stykket	Avdekking og våtrenns	Dagstur	3	1	1
Dagsverk						13	6	5

Høst								
Uke	Dato	Dag	Lokalitet	Arbeid som utføres	Tur/retur	Dagsverk VM	Dagsverk FK	Konservator
41	10.10.2022	Mandag	Stykket	Tildekking	Overnatting 3 stk. Steinkjer	3	1	
41	11.10.2022	Tirsdag	Bardal	Tildekking	Overnatting 3 stk. Steinkjer	3	4	
41	12.10.2022	Onsdag	Holtås og Evenhus	Tildekking	Retur Trondheim	3	2	
41	13.10.2022	Torsdag	Foss	Tildekking	Dagstur	1	2	
41	14.10.2022	Fredag	Hell og Eidstu	Tildekking	Dagstur	1	1	2
Dagsverk						11	10	2

NTNU Vitenskapsmuseet har totalt hatt 24 dagsverk i skjøtelsarbeidet for prosjektåret 2022.

4. Problemstillinger

Hensikten med den årlige skjøtselen er å ivareta bergkunstfeltene som kunnskapskilde, sikre kildematerialet og ivareta og holde ved like den tilrettelagte bergkunsten i Trøndelag. Skjøtselen skal bidra til at bergflatene er så rene for lav/mose/mikrovegetasjon som mulig. Dette bidrar til at synligheten av figurene blir bedre. Denne behandlingen tilgjengeliggjør samtidig feltet for nydokumentasjon. Forskning viser også at når bergflater ligger åpent til, så vil etablering av lav påvirke bergflaten både mekanisk og kjemisk². Det er derfor viktig å opprettholde en kontinuerlig skjøtsel av tilrettelagte bergkunstfelt. Skjøtselsarbeidet utføres så skånsomt som mulig, og mest mulig kostnadseffektiv. Tiltakene for skjøtselsarbeidet er beskrevet under.

Flere av lokalitetene som beskrives i denne rapporten vil inngå i formidlingsprosjektet «Bergkunstreisen» i regi av Trøndelag fylkeskommune. Dette innebærer på sikt at det vil bli utarbeidet nye skjøtselsplaner, og ny arbeidsfordeling innen skjøtselsarbeidet.

5. Metode

Tildekking i kombinasjon med etanolbehandling ser ut til å ha en ønsket effekt. Erfaringsvis gir et blandingsforhold med 4 deler etanol og 1 del vann optimal effekt (5 liter etanol – 1,25 liter vann 70%). Bergflaten blir da fri for mikrovegetasjon som skorpelav og mosevekst, som igjen medfører at bergkunsten blir mer synlig for publikum.

5.1. Etanolbehandling og midlertidig tildekking – høst

Vintertildekking av bergkunstfelt kombinert med etanolbehandling har god effekt på flere plan. På de fleste blir det benyttet doble PVC-duker, med og uten isolasjonsmatter. På felt som etanolbehandles blir det lagt dampspærre mellom tildekkingsmaterialet og bergflaten. Mattene blir tynget ned med sandsekker og tauverk. Isolasjonsmaterialet er laget av PE-skum (polyetylen) som gir bergflaten en beskyttelse mot store og hyppige temperatursvingninger gjennom vinterhalvåret. Tildekkingen forhindrer frostskafer og forvitring av bergflaten, samtidig forhindres mikrovegetasjon og mose å få grep. Etanolbehandling sammen med tildekking forhindrer forvitring av bergflaten og bedrer synligheten av figurene. Etanolen blir vannet ut med blandingsforhold ¼ (vann/etanol) og sprayes på bergflaten før tildekking.

NTNU Vitenskapsmuseet har lang og god erfaring med denne type skjøtselsarbeid. Kombinasjonen vintertildekking og etanolbehandling har gitt gode resultater. Det er erfaringsvis opplevd at mikrovegetasjon raskt etablerer seg ved tildekking uten jevnlig etanolbehandling.

5.2. Avdekking av felt – vår

Allerede på vårskjøtselen blir høsten planlagt og forberedt. Matter som tas av feltene blir rengjort og brettet sammen, for så å bli fraktet til lagring. Bergflaten blir rengjort med lett kosting og våtrenns. Området rundt feltene blir raket og ryddet for søppel og vegetasjon.

På vårskjøtselene blir det gått over feltene for tilstandsvurdering av bergflaten og figurmaterialet, for å se om det er behov for å ta med konservator på feltarbeidet. Da får en sett hvilken effekt etanolbehandlingen har hatt. Det blir også gjort vurdering av behovet for innkjøp av nytt tildekkingsmateriale, og om det er behov for ytterligere etanolbehandling ved høstskjøtselen.

---

² Bjelland, Torbjørg & Thorseth, Ingunn 2002: Comparative studies of the lichen-rock interface of four lichens in Vingen, western Norway. *Chemical Geology*. 192. 81-98. 2001610.1016/S0009-2541(02)00193-6.

5.3. Gjennomføring

5.3.1. Bardal I (ID 73347) Steinkjer

Figur 3 Bardal. Bergflaten våtrens. Sett mot NV. Da64254_009. Foto: Lene Vestrum Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

På Bardal har det vært gjennomført skjøtselstiltak siden 2004. Feltet har jevnlig blitt etanolbehandlet og tildekket hver høst, avdekket og våtrenset hver vår. Gjennom malingsfjerningsprosjekt finansiert av Riksantikvaren har det blitt arbeidet med å fjerne maling på oppmalte figurer i perioden 2015-2022. Feltet ble første gang dokumentert 1896 av K. Lossius (Tb 204), sist gang dokumentert i 1934 av Gutorm Gjessing Tb 59-62). R. Sæterhaug gjennomførte en skadekartering i 2004 (Tb 557). Tildekkingsmaterialet består av PVC med isolasjonsmatter. Tildekkingsmaterialet og vannslanger lagres hos grunneier.

Vårskjøtsel

- Avdekking, våtrens
- Grundig våtrens med børste. Områder med brunt algelag ble vasket med etanol og børste.
- Tildekningsmaterialet og vannslanger lagres hos grunneier gjennom sommerhalvåret.

Høstskjøtsel

- Det ble observert en del små løse steiner i sprekke i berget.
- Det ble gjort grundig våtrens på nedre del av bergflaten i vest. Området her ble renset med etanol og børste.
- Feltet ble tildekket uten dampspærre. På grunn av værforholdene ble det valgt å ikke etanolbehandle bergflaten ved tildekking.

Resultat av skjøtselstiltak

Synligheten er svært god og storparten av bergflatene rene og fri for mikrovegetasjon. Figurene er godt synlig, spesielt på fuktig bergflate

Figur 4 Bardalfeltet tildekkes. Sett mot N. Da64254_025. Foto: Ellen L. W. Randerz, NTNU Vitenskapsmuseet

Konservators anbefalinger for videre skjøtsel

Det er behov for etanolbehandling av vestre del av lokaliteten for å få bukt med oppblomstringen av alger. Det anbefales å vaske berget med etanol 70 % og myk børste vår og høst fram til algeveksten avtar. Det nedre område er generelt mer fuktig og derfor må man gjenta etanolbehandlingen hvert år. Sprekkene er veldig ujevnt rensset. Stedvis er det nesten ikke jord og mikrovegetasjon, mens andre virker ikke rensset. Det er behov for grundig sprekkrens ved skjøtsel. Det er anbefalt å fortsette årlig tildekking av feltet.

Videre plan

- Feltet bør re-dokumenteres
- Vil på sikt inngå i TrFKs formidlingssatsing Bergkunstreisen
- Inngår i Trøndelag fylkeskommune formidlingssatsing Bergkunstreisen, og det vil på sikt bli laget ny tilrettelegging
- Anbefalt årlig skjøtsel

Figur 5 Bardal etter tildekking. Sett mot NNV. Da64254_030. Foto: Lene Vestrum Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

5.3.2. Eidstu 1 (ID 6566-1) Trondheim

Figur 6 Eidstu. Konservator vurderer bergkunsten. Sett mot NØ. Da64255_009. Foto: Lene Vestrum Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

Lokaliteten ligger åpent til, på fulldyrket mark, på en terrasse høyt oppe i dalsiden. Den gamle dyrkamarka holdes i hevd, og området er derfor ikke gjengrodd. Det er dokumentert 22 skålgroper på steinen. Bergkunsten ble dokumentert første gang av Kalle Sognnes i 1985 (Tb. 286), og ble høsten 2020 dokumentert med fotogrammetri av feltkurset for masterstudenter ved arkeologistudiet ved NTNU.

Eidstu var i perioden 2016-2019 tildekket med presenning, det har siden 2019 blitt utført etanolbehandling og tildekking med pressesenning hver høst. Mikrovegetasjon har gradvis sluppet taket, og nå står det igjen flekkvise områder med døende skorpelav. Tildekkingsmaterialet består av PVC duk uten isolasjon, og lagres i utstyrlageret ved NTNU Vitenskapsmuseet.

Vårskjøtsel

- Avdekking

Høstskjøtsel

- Konservator vurderte tilstand
- På grunn av frost ble ikke feltet tildekket og vasket.

Resultat av skjøtselstiltak

Det meste av skorpelaven har forsvunnet fra det meste av bergflaten. Det er nå små spredte områder med døende skorpelav. Skålgropene er godt synlig.

Konservators anbefalinger for videre skjøtsel

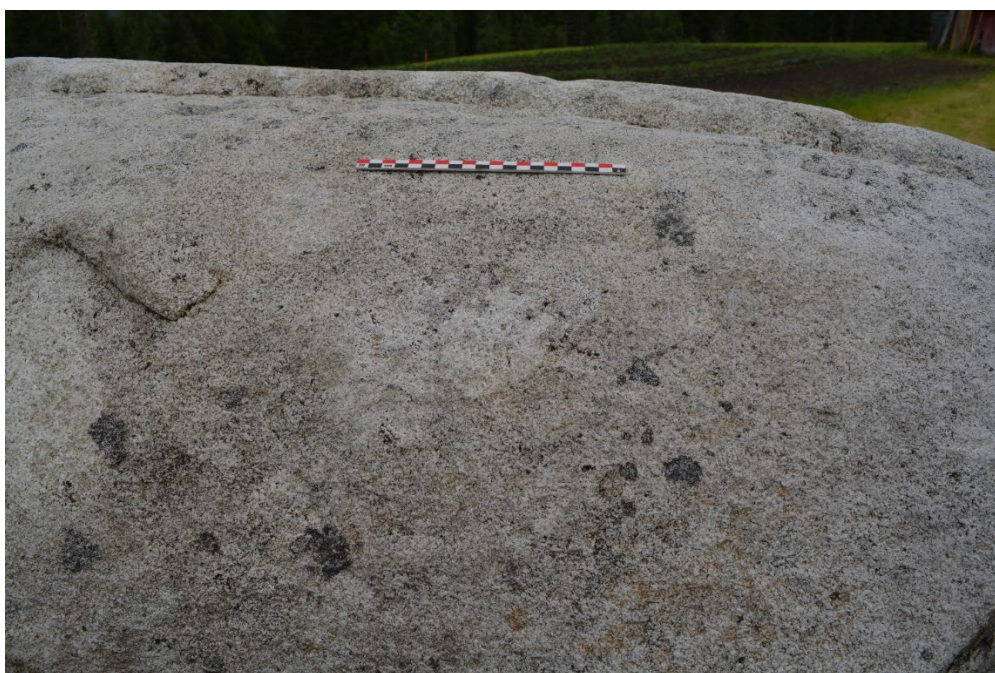
Anbefaling videre er etanol behandling og tildekking. Ideelt er tildekking med isolasjonsmatter for å minimere frostsprengning. Gjøre vegetasjonsskjøtsel inntil steinen

Videre plan

- Anbefalt årlig skjøtsel

Figur 7 Eidstu. Detalj 2021 for sammenligning våren 2022. Sett mot NV. Da64085_014. Foto: Lene Vestrum Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 8 Eidstu tilstand våren 2022. Sett mot NV. Da64255_003. Foto: Lene Vestrum Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

5.3.3. Evenhus (ID 63778) Frosta

Figur 9 Evenhus V tildekkes. Sett mot N. Da64256_014. Foto: Lene Vestrum Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

På Evenhus finnes seks bergkunstfelt samlet, hvorav tre av disse blir skjøttet årlig. I 2022 ble det gjort tiltak for å tynne ut skogen som ligger nordøst og øst for feltene. Dette bidrar til at det blir luftigere og lysere på Evenhus, slik at mikrovegetasjon ikke får etablert seg så lett. Arbeidet er gjort i forbindelse med Bergkunstreisen. For prosjektåret 2023 vil Frosta kommune delta på skjøtselen for å få en kunnskapsoverføring, slik at kommunen kan overta ansvaret for den årlige skjøtselen fra og med 2024. Tildekkingsmaterialet består av formsydde uisolerte PVC-duker, og lagres i bakkant av feltet på sommerhalvåret.

Vårskjøtsel

- Avdekking
- Grundig sprekkrens. Det var ikke behov for våtrens av bergflatene

Høstskjøtsel

- Tildekking og etanolbehandling

Resultat av skjøtselstiltak

Synligheten er svært god og bergflatene rene og fri for mikrovegetasjon.

Konservators anbefalinger for videre skjøtsel

Generelt er det anbefalt en tilstandsvurdering med dokumentasjon av berget og sprekken. Under skjøtselen bør det gjennomføres en grundig rengjøring av sprekker, og etanolbehandling helt ut til feltkantene. Det bør avtorves rundt noen lokaliteter, spesielt Evenhus I, (ID 63778-I) , Evenhus II (ID 63778-II) og Evenhus V (ID 63778-V), for å få fram hele figurer. Det bør gjøres en analyse av de svarte

avlagringene som er spesielt synlig på Evenhus V. Evenhus IV (Id 63778-4) bør dokumenteres og tildekkes permanent.

Videre plan

- Frosta kommune skal overta ansvaret for skjøtsel fra 2024
- Frosta kommune deltar på skjøtselen i en overgangsperiode (vår og høst 2023)
- Inngår i Trøndelag fylkeskommune formidlingsatsning Bergkunstreisen, og det vil på sikt bli laget ny tilrettelegging
- Det bør utføres en re-dokumentasjon av feltet
- Etanolbehandles etter behov

5.3.4. Evenhus I (ID 63778-3)

Figur 10 Evenhus I tildekt. Sett mot NNV. Da64256_017. Foto: Lene Vestrum Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

Feltet ble dokumentert første gang i 1918 av Th. Petersen (Tb. 66), og sist gang av Th. Petersen i 1923 (Tb 76a, Tb 76b).

Det har blitt gjort årlige skjøtselstiltak siden 2012. Kombinasjon med etanolbehandling og tildekking hver høst har blitt gjennomført siden 2015, og avdekking og våtrens hver vår.

Feltet er planlagt permanent tilrettelagt i forbindelse med Trøndelag fylkeskommunes formidlingsatsning Bergkunstreisen.

5.3.5. Evenhus II (ID 63778-2)

Figur 11 Evenhus II ferdig rensset våren 2022. Sett mot S. Da64256_005. Foto: Brit Astrid Gystad Skogvoll, NTNU Vitenskapsmuseet

Feltet ble første gang dokumentert i 1918 av Th. Petersen (Tb. 68), og sist dokumentert 1932 Th. Petersen (Tb. 150). Det har vært gjennomført årlige skjøtselstiltak siden 2005. Høsten 2010 ble feltet for første gang tildekket i kombinasjon med etanolbehandling.

Figur 12 Evenhus II tildekket høsten 2022. Sett mot V. Da64256_015. Foto: Lene Vestrum Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

5.3.6. Evenhus V (ID 63778-1) Frosta

Figur 13 Evenhus V før tildekking. Sett mot N. Da64256_010. Foto: Brit Astrid Gystad Skogvoll, NTNU Vitenskapsmuseet

Feltet ble første gang dokumentert i 1923 av Th. Petersen (Tb. 69 og Tb77), og sist dokumentert i 1935 av Petersen (Tb 199, 200a og 200b). Det har vært gjennomført årlige skjøtselstiltak siden 2006. Høsten 2012 ble feltet for første gang tildekket i kombinasjon med etanolbehandling. Og det har siden blir gjort etanolbehandling og tildekking hver høst, og avdekking og våtrens hver vår.

5.3.7. Foss II (ID 28252-1) Melhus

Figur 14 Bergkunsten er godt synlig, spesielt på fuktig flate. Sett mot ØSØ. Da64257_004. Foto: Lene Vestrum Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

Foss II er en tilrettelagt lokalitet som ligger inne i et skogområde langs natur- og kulturstien ved Horg Bygdatur. Feltet ble første gang dokumentert i 1967 av S. Marstrander (Tb 58), og sist dokumentert i 1991 av K. Sognnes (Tb 405).

Langvarig tildekking av fra 2012-2015, hvor tildekking ble åpnet, steinen renses og så ble behandlet med etanol før den ble tildekket igjen. Feltet har etter dette blitt avdekket og renses hver vår, og tildekket i kombinasjon med etanolbehandling hver høst. Tildekkingsmaterialet består av uisolerte PVC-matter, og lagres i bakkant av feltet på sommerhalvåret

Vårskjøtsel

- Avdekking, våtrens på våren

Høstskjøtsel

- Etter anbefaling fra konservator ble det forsøkt å forsiktig pirke bort små malingsrester i figururene med en trepinne. Noe forsvant, mens andre rester var motstridig. Tiltaket bør gjentas ved avdekking av feltet våren 2023.
- Etanolbehandlet og tildekket

Resultat av skjøtselstiltak

Synligheten er svært god, og flaten er ren og stort sett fri for mikrovegetasjon. Figurene er spesielt godt synlig ved fuktig bergflate.

Konservators anbefalinger for videre skjøtsel

Visuelt er den hvite malingen sjenerende. Malingen virker ikke å skade steinen, men siden det er bare noen veldig få rester igjen kan man godt fjerne den ved neste skjøtsel. Steinen ligger i skog og etanolbehandling vil ha godt effekt.

Videre plan

- Melhus kommune overtar ansvaret for skjøtselen våren 2023
- Trær som står umiddelbart inntil feltet bør fjernes
- NTNU Vitenskapsmuseet må kontaktes om det oppstår behov for etanolbehandling av feltet

Figur 15 Foss II tildekt for vinteren. Sett mot N. Da64257_015. Foto: Lene Vestrum Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 16 Foss II før skjøtselstiltakene i 2012. Da 52117_020. Foto: Eva Lindgaard, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 17 Foss II etter jevn skjøtsel. Sett mot N. Da64257_002. Foto: Brit Astrid Gystad Skogvoll, NTNU Vitenskapsmuseet

5.3.8. Foss VI (ID 74396-1) Melhus

Figur 18 Foss VI etter våtrens. Sett mot Ø. Da64258_006. Foto: Brit Astrid Gystad Skogvoll, NTNU Vitenskapsmuseet

Blokken har blitt flyttet 3-4 m unna sitt opprinnelige leie. Feltet ligger i kanten ved en grusveg, på grensen mellom dyrket mark og skog. Feltet er tilrettelagt langs natur- og kulturstien ved Horg Bygdatur. Feltet ble sist gang dokumentert av Kalle Sognnes i 1985 (Tb 288).

Feltet har blitt jevnlig vintertildekt og etanolbehandlet siden 2015. Det ble gjort innkjøp av nytt tildekkingsmaterial høsten 2019. Tildekkingsmaterialet består av en isolert PVC-hette med borrelås, denne har tidligere blitt lagret ved utstyrlageret til NTNU Vitenskapsmuseet.

Vårskjøtsel

- Avdekking, våtrens.

Høstskjøtsel

- Etter anbefalinger fra konservator ble hele steinen ble grundig rensset med trepinne, våtrenset og børstet
- Etanolbehandlet og tildekket

Resultat av skjøtselstiltak

Synligheten er svært god og flaten er ren og stort sett fri for mikrovegetasjon. Det er ennå små rester igjen av skorpelav, men figurene er godt synlig.

Konservators anbefalinger for videre skjøtsel

Det er lite malingslagrester igjen på steinen, og malingen som er der virker ikke å skade steinen. Likevel er det best å fjerne dette for helhetlig inntrykk av lokaliteten. Det kunne være ønskelig å fjerne litt mer mikrovegetasjon (mose, lav og skorpe lav) under skjøtselen høsten 2022. Sidene på steinblokken er

mindre rensset enn toppen. Her kan man godt rense litt lenger nedover steinen, slik at forskjellen mellom rensset og ikke rensset stein blir mindre synlig. Det trenges mer etanol under neste etanolbehandling.

Videre plan

- Melhus kommune overtar ansvaret for skjøtselen våren 2023
- Bør vaskes og børstes grundig våren 2023
- NTNU Vitenskapsmuseet må kontaktes om det oppstår behov for etanolbehandling av feltet

Figur 19 Foss VI tildekkes. Melhus kommune som overtar ansvaret for skjøtselen fra 2023 var med for kunnskapsoverføring. Sett mot N. Da64258_008. Foto: Lene Vestrum Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

5.3.9. Foss IX (ID 55782-1) Melhus

Figur 20 Foss IX avdekket. Sett mot SV. Da64259_012. Foto: Brit Astrid Gystad Skogvoll, NTNU Vitenskapsmuseet

Lokaliteten ligger i grensen mellom dyrket mark og skog, og er tilrettelagt langs natur- og kulturstien ved Horg Bygdatur. Det skal ha blitt funnet første gang under ØK-registrering. Flere figurer ble funnet under Sognnes undersøkelse i 1990 (Tb 401). Lokaliteten ble sist dokumentert av Eva Lindgaard i 2011 (Tb 534). I forbindelse med arkeologisk feltkurs våren 2022 ble lokaliteten dokumentert med fotogrammetri.

Hele bergryggen ble fremgravd i 2011, med årlig våtrens etter dette. Feltet ble våtrenset og ryddet for vegetasjon 2015, og mekanisk rens våren 2016. Med bakgrunn i tilgroing av mikrovegetasjon og flere bomparti, har det siden 2017 blitt gjennomført etanolbehandling og vintertildekking med PVC-matter med isolasjon. Tildekkingsmaterialet lagres i bakkant av feltet på sommerhalvåret.

Vårskjøtsel

- Avdekking, grundig våtrens. Noe muggdannelse under tildekkingen, gjør det viktig med god våtrens, da dette gir næring til organismer i bergflata.

Høstskjøtsel

- Nedre del av bergflaten på sørøstlige siden har det dannet seg et algelag, dette ble vasket med etanol og børste. Feltet ble etanolbehandlet og tildekket høst.

Resultat av skjøtselstiltak

Etter flere sesonger med etanolbehandling er figurmaterialet er godt synlig, men berget er skadet (flere avskallinger og bomparti). Det er ennå små rester igjen av skorpelav, men figurene er godt synlig under rette lys/værforhold.

Konservators anbefalinger for videre skjøtsel

Det har stedvis dannet seg mye mikrovegetasjon i og ved sprekker, og noen steder røtter. Ved neste skjøtsel er det tilrådelig å fjerne mest mulig av dette.

Det kan tenkes at mindre steinbiter ved siden av sprekke har løsnet på grunn av spenninger når røtter utvider seg ved fuktighet. Jordmassen holder også vann lengere og kan føre til mer frostsprengning. Her må man gjøre en avveining. I mindre sprekker kan man godt fjerne mest mulig organisk materiale, mens ved store sprekker har dette mindre hensikt.

Videre plan

- Melhus kommune overtar ansvaret for skjøtselen våren 2023
- Følge med på bomparti (veldig skjørt). Må vurderes om hele feltet bør ligge åpent
- NTNU Vitenskapsmuseet må kontaktes om det oppstår behov for etanolbehandling av feltet
- Inngår i Trøndelag fylkeskommune formidlings-satsing Bergkunstreisen, og det vil bli laget ny tilrettelegging

Figur 21 Foss IX ble godt rensset og vasket med etanol før tildekking etter anbefaling fra konservator. Sett mot NNV. Da64259_014. Foto: Lene Vestrum Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 22 Foss IX tildekt. Trøndelag fylkeskommune bestiller ekstramatter til skjøtsel høsten 2023. Sett mot NNV. Da64259_021. Foto: Lene Vestrum Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

5.3.10. Hell (ID 37071-0), Stjørdal

Figur 23 Hell. Konservatorene gjør grundig rens av flatene på Hell. Panel A som ligger vertikalt er vanskelig å komme til. Sett mot N. Da64260_019. Foto: Lene Vestrum Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

Feltene på Hell ble første gang dokumentert av Th. Petersen i 1931 (Tb. 145). Sist feltet ble dokumentert var av Kalle Sognnes i 1982 (Tb 198). R. Sæterhaug gjorde en skadekartering av feltet i 2003 (Tb 570). Våren 2021 ble det valgt å fotografere samtlige figurer for å dokumentere status av figurmaterialet. Det har vært gjennomført årlige skjøtselstiltak som våtrens uten tildekking siden 2004. Det ble gjennomført malingsfjerning av panel B i 2017. Høsten 2019 ble panel B forsøkt vintertildekt med isolert PVC-duk, men denne hadde delvis sklidd ned i løpet av vinteren. Der tildekking har vært urørt har denne hatt god effekt, og flekkvis ble det observert døende skorpelav og mikrovegetasjon. For videre tildekking anbefales formsyde matter.

Vårskjøtsel

- Grundig vegetasjonsrens med børste og løvblåser. Våtrens.

Høstskjøtsel

- Grundig våtrens av og vask med etanol og børste av felt og figurfurer. Panelene ble etanolbehandlet uten tildekking.

Resultat av skjøtselstiltak

Malingsfjerningen på panel B har gjort at figurene vises godt, men bergflaten inntil figurene framstår mye lysere enn resten av bergflaten. Dette gir en unaturlig ramme rundt bergkunsten. Jevn skjøtsel på panel B har gjort at figurene er godt synlig og bergflaten er ren. Konservator bør gjennomføre en grundig rens av panel A for å fjerne økende mikrovegetasjon.

Konservators anbefalinger for videre skjøtsel

Lokaliteten ligger fint til i skogen, men nedfall av furunåler danner et surt miljø og er derfor skadelig for berget. Her må man vurdere å hugge flere trær i overkant og rundt lokaliteten. Steinen forvitrer raskt og flere små steinbiter løsner.

Generelt kan man godt fjerne mer mikrovegetasjon rundt helleristingene, slik at de fremstår mindre flekkvis rensset. Lokaliteten trenger mer etanolbehandling, selv om man ikke kan tildekke de store vertikale flatene.

På panel A er det behov for mer etanolbehandling og muligens lett kosting. Steinen er allerede veldig nedbrudd og mindre steinbiter løser seg, derfor er det anbefalt med en konservator i felt under neste skjøtsel. Arbeid må utføres med sikring og teleskopstang på kosten. Etanol behandling uten tildekking ved vertikale helleristningsfelt må gjentas hvert år til man oppnå godt resultat.

Videre plan

- Grundig vegetasjonsskjøtsel på og rundt feltet bør gjennomføres jevnlig
- Furutrær i overkant av felt bør fjernes (pga. nedfall av barnåler)
- Inngår i Trøndelag fylkeskommune formidlings-satsing Bergkunstreisen, og det vil på sikt bli laget ny tilrettelegging
- Bør lages formsydd tildekking til panel B
- Bør vurderes om panel B skal tildekkes langvarig inntil ny tilrettelegging er klar
- Anbefalt årlig skjøtsel forutsatt finansiering fra Riksantikvaren

Figur 24 Hell dokumenteres - skader og tilstand Sett mot NV. Da64260_005. Foto: Brit Astrid Gystad Skogvoll, NTNU Vitenskapsmuseet

Figur 25 Hell etter vegetasjonsrens. Sett mot N. Da64260_016. Foto: Lene Vestrum Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

5.3.11. Holtås I (ID 73623-1) Levanger

Figur 26 Holtås etter avdekking, før våtrenns. Sett mot NNØ. Da664261_007. Foto: Lene Vestrum Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

Holtås I ble oppdaget i 1962, og ble første gang dokumentert 1965 av K. R. Møllenus (Tb 48), og sist dokumentert av Kalle Sognnes i 1980 (Tb 201).

Det har vært utført årlige skjøtselstiltak siden 2004, mens feltet har blitt tildekket og etanolbehandlet hver vinter siden 2011. Holtås har hatt rolle som referanselokalitet i forbindelse med utvikling av skjøtselstiltak. Det har jevnlig blitt gjort etanolbehandling og tildekking hver høst, og avdekking og våtrenns hvert år siden 2011. Tildekkingsmaterialet består av isolerte PVC- matter, som lagres hos grunneier på sommerhalvåret.

Vårskjøtsel

- Avdekking
- Grundig våtrenns av feltet

Høstskjøtsel

- Grundig rensed med børste, vann og etanol
- Vegetasjon- og sprekkrens
- Etanolbehandlet og tildekket

Resultat av skjøtselstiltak

Synligheten er svært god og bergflatene rene og fri for mikrovegetasjon. Foruten om det estetiske, ser det ikke ut til at malingen er til skade på figurmaterialet.

Konservators anbefalinger for videre skjøtsel

Lokaliteten trenger mye mer etanolbehandling. Om våren må man bruke mer tid for rensing av overflaten med mindre kost og tannbørste. Mange av sprekkeene kan renses bedre. Det er anbefalt å ha med konservator ut i felt under skjøtselen våren 2023. Holtåsfeltet trenger dokumentasjon av sprekkeene og løse stein.

Videre plan

- Inngår i Trøndelag fylkeskommune formidlings-satsing Bergkunstreisen, og det vil på sikt bli laget ny tilrettelegging
- Anbefalt årlig skjøtsel forutsatt finansiering fra Riksantikvaren

Figur 27 Holtås tildekket og klar for vintersesongen. Sett mot V. Da64261_015. Foto: Lene Vestrum Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

5.3.12. Stykket (ID 101976-1) Indre Fosen

Figur 28 Stykket. Heldige forbigpasserende fikk spontan og god guiding av Helle Vangen Stuedal. Sett mot NNØ. Da64262_004. Foto: Lene Vestrum Kirkhus, NTNU Vitenskapsmuseet

Stykket ble første gang dokumentert 1970 av Kalle Sognnes (Tb. 132), og R. Sæterhaug gjorde en skadekartering av feltet i 2003 (Tb. 590-593).

Det har jevnlig blitt gjort skjøtsel på lokaliteten uten tildekking. På grunn av tilvekst av skorpelav og kartlav på de tørre partiene, har det blitt gjort forsøk på etanolbehandling uten tildekking, men uten synlig effekt. Vannsig på deler av flaten utgjør en trussel for frostsprenging. Høsten 2019 ble det bestilt PVC-duker med innsyde isjolasjonsmatter, feltet ble vintertildekket første gang. Tildekkingen ble festet i bolter som er boret ned i berget i overkant av feltet. PVC-dukene ble tynget ned av sandsekker i tau, og som vekt i nedkant av tildekkingen. Det er imidlertid en utfordring at bergflaten er loddrett og har en ujevn form. Dette gjør at man må finne en løsning på at det ikke må komme for mye luft under tildekkingen. Våren 2023 ble det målt opp for nytt tildekkingsmateriale uten isolasjonsmatter, som lagres hos grunneier på sommerhalvåret

Vårskjøtsel

- Avdekking
- Grundig våtrens av flaten.
- Det brune algelaget som har etablert seg på de våte feltene på bergflaten ble grundig vasket med etanol og børste.

Høstskjøtsel

- Vasket stedvis med etanol og børste for å få bukt med brune alger. Disse etablerer seg gjerne der det er vannsig. Dette ser ut til å være en god metode for å få bukt med mikrovegetasjonen.
- Grundig vegetasjons- og sprekkrens
- Fjernet løse steiner i nedkant av bergflaten.

Resultat av skjøtselstiltak

Tildekking kombinert med etanolbehandling ser ut til å ha effekt på kartlavsproblematikken allerede etter en runde tildekking. Bergflaten er lysere, noe som betyr at lav og algevekster gradvis gir slipp. Det ser ut til at de brune algene slipper flaten etter rens med børste og etanol.

Konservators anbefalinger for videre skjøtsel

Mer etanolbehandling av avskallingsområde ved den store elgen (fjerde elgen fra høyre side) ved neste skjøtsel. Det er behov for mer og bedre våtrens av lokaliteten våren 2023. Det er spesielt en del av sprekkene må renses mer.

Videre plan

- Det bør vurderes dampsperre under PVC-matten for å få best mulig effekt av etanolbehandlingen.
- Vurdere om tildekkingen er optimal, og om en bør finne løsninger som gjør at PVC-mattene og dampsperran ligger tett inntil bergflaten
- Inngår i Trøndelag fylkeskommune formidlings-satsing Bergkunstreisen, og det vil på sikt bli laget ny tilrettelegging
- Årlig skjøtsel forutsatt finansiering fra Riksantikvaren.

Figur 29 Stykket tildekkes. Sett mot N. Da64262_017. Foto: Ellen L. W. Randerz, NTNU Vitenskapsmuseet

6. Resultater og sluttmerknader

Skjøtselen av lokalitetene denne rapporten omhandler har gått som planlagt. Tilstanden er nå god på alle feltene som inngår i skjøtselsarbeidet, og de fleste befinner seg på et vedlikeholds nivå. Det er imidlertid viktig at arbeidet fortsetter med årlige skjøtselstiltak både for å begrense vekst, men også for å forhindre frostskaider. Som følge av kontinuerlig og gode skjøtselstiltak har de fleste av lokalitetene økt tilstandsgrad, og er nå under en tilstandsgrad som krever ordinære skjøtselstiltak. Etanolbehandling bør vurderes fra sesong til sesong.

Etter flere sesonger med jevnlig skjøtsel fremstår de fleste bergkunstfeltene nå med rene bergflater som gjør figurmaterialet godt synlig. I løpet av skjøtselen 2020 ble det sett over tidligere dokumentasjon (kalkeringer), og det ble oppdaget figurmateriale som ikke tidligere har blitt fanget opp. Da feltene nå fremstår rene er de i en tilstand nå som er godt egnet for re-dokumentasjon. Det vil bli søkt om midler om dokumentasjon av utvalgte lokaliteter gjennom Riksantikvarens bevaringsprogram for bergkunst.

Flere av feltene/lokalitetene skal inn i TrFKs formidlingsprosjekt «Bergkunstreisen». Denne er nå under planlegging, og det vil trolig på sikt bli endring i ansvarsfordeling av skjøtselsarbeidet på de forskjellige lokalitetene.

Skjøtselstiltak 2022

- Bardal I A og B (ID 73347) Steinkjer, Trøndelag; *avdekking, våtrens og tildekking*
- Eidstu (ID 6566-1) Trondheim, Trøndelag; *Avdekking, befaring*
- Evenhus I (ID 63778-3) Frosta, Trøndelag; *avdekking, sprekkrensing, spriting og tildekking*
- Evenhus II (ID 63778-2) Frosta, Trøndelag; *avdekking, sprekkrensing, spriting og tildekking*
- Evenhus V (ID 63778-1) Frosta, Trøndelag; *avdekking, sprekkrensing, spriting og tildekking*
- Foss II (ID 28252-1) Melhus, Trøndelag; *avdekking, våtrens, spriting og tildekking*
- Foss VI (ID 74396-1) Melhus, Trøndelag; *avdekking, våtrens, spriting og tildekking*
- Foss IX (ID 55782-1) Melhus, Trøndelag; *avdekking, våtrens, spriting, tildekking*
- Hell (ID 37071), Stjørdal, Trøndelag; *vegetasjonsskjøtsel, sprekkrensing, våtrens, spriting*
- Holtås I (ID 101848-1) Levanger, Trøndelag; *avdekking, vegetasjonsskjøtsel, sprekkrensing, våtrens, spriting, tildekking*
- Stykket (ID 101976-1) Indre Fosen, Trøndelag; *avdekking, spriting, våtrens, tildekking*

Vedlegg

Vedlegg 1   Fotoliste

Filnavn	Motiv	Strukturnr/Objektnr	Sett mot	LokalitetsID	Fotograf	Opptaksdato
Da64254_001.tif	Bardal ved ankomst	Bardal I	NNV	73347-1	Lene Vestrum Kirkhus	04.05.2022
Da64254_002.tif	Bardal. Arbeidsbilde	Bardal I	V	73347-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	04.05.2022
Da64254_003.tif	Bardal. Arbeidsbilde	Bardal I	V	73347-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	04.05.2022
Da64254_004.tif	Bardal etter avdekking. Detalj mugg	Bardal I	N	73347-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	04.05.2022
Da64254_005.tif	Bardal etter avdekking. Oversikt	Bardal I	NV	73347-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	04.05.2022
Da64254_006.tif	Bardal etter avdekking. Oversikt	Bardal I	N	73347-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	04.05.2022
Da64254_007.tif	Bardal. Arbeidsbilde rens av bergflate	Bardal I	NNØ	73347-1	Lene Vestrum Kirkhus	04.05.2022
Da64254_008.tif	Bardal. Arbeidsbilde rens av bergflate	Bardal I	NØ	73347-1	Lene Vestrum Kirkhus	04.05.2022
Da64254_009.tif	Bardal. Arbeidsbilde våtrenns	Bardal I	NV	73347-1	Lene Vestrum Kirkhus	04.05.2022
Da64254_010.tif	Bardal. Oversiktsbilde	Bardal I	NV	73347-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	04.05.2022
Da64254_011.tif	Bardal. Oversiktsbilde etter rens	Bardal I	NV	73347-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	04.05.2022
Da64254_012.tif	Bardal. Oversiktsbilde ved ankomst	Bardal I	N	73347-1	Fredrik Skoglund	11.10.2022
Da64254_013.tif	Bardal. Oversiktsbilde ved ankomst	Bardal I		73347-1	Fredrik Skoglund	11.10.2022
Da64254_014.tif	Bardal. Oversiktsbilde ved ankomst	Bardal I		73347-1	Fredrik Skoglund	11.10.2022
Da64254_015.tif	Bardal. Oversiktsbilde ved ankomst	Bardal I		73347-1	Fredrik Skoglund	11.10.2022
Da64254_016.tif	Bardal. Detaljbilde båtfigur	Bardal I		73347-1	Fredrik Skoglund	11.10.2022
Da64254_017.tif	Bardal. Detaljbilde båt- og geometrisk figur	Bardal I		73347-1	Fredrik Skoglund	11.10.2022
Da64254_018.tif	Bardal. Detalj løse steiner i stor sprekk	Bardal I	NV	73347-1	Ellen L. W. Randerz	11.10.2022
Da64254_019.tif	Bardal. Detalj løse steiner i sprekk	Bardal I	NV	73347-1	Ellen L. W. Randerz	11.10.2022
Da64254_020.tif	Bardal. Detalj løse steiner i stor sprekk	Bardal I	NV	73347-1	Ellen L. W. Randerz	11.10.2022
Da64254_021.tif	Bardal. Oversiktsbilde løse steiner i sprekk	Bardal I	NV	73347-1	Ellen L. W. Randerz	11.10.2022
Da64254_022.tif	Bardal. Løse steiner i horisontal sprekk	Bardal I	NV	73347-1	Ellen L. W. Randerz	11.10.2022
Da64254_023.tif	Bardal. Stor løs stein i nedre nordre feltkant	Bardal I	NV	73347-1	Ellen L. W. Randerz	11.10.2022
Da64254_024.tif	Bardal. Arbeidsbilde	Bardal I	N	73347-1	Ellen L. W. Randerz	11.10.2022
Da64254_025.tif	Bardal. Arbeidsbilde	Bardal I	N	73347-1	Ellen L. W. Randerz	11.10.2022
Da64254_026.tif	Bardal. Arbeidsbilde	Bardal I	N	73347-1	Ellen L. W. Randerz	11.10.2022
Da64254_027.tif	Bardal. Arbeidsbilde mattene festes	Bardal I	NV	73347-1	Ellen L. W. Randerz	11.10.2022

Da64254_028.tif	Bardal. Arbeidsbilde mattene festes	Bardal I	NV	73347-1	Ellen L. W. Randerz	11.10.2022
Da64254_029.tif	Bardal. Arbeidsbilde mattene festes	Bardal I	NV	73347-1	Ellen L. W. Randerz	11.10.2022
Da64254_030.tif	Bardal tildekket	Bardal I	NNV	73347-1	Lene Vestrum Kirkhus	11.10.2022

Filnavn	Motiv	Strukturnr/Objektnr	Sett mot	LokalitetsID	Fotograf	Opptaksdato
Da64255_001.tif	Eidstu ved ankomst	Eidstu	S	6566-1	Lene Vestrum Kirkhus	29.06.2022
Da64255_002.tif	Eidstu ved ankomst	Eidstu	NØ	6566-1	Lene Vestrum Kirkhus	29.06.2022
Da64255_003.tif	Eidstu. Detalj M:20 cm	Eidstu	V	6566-1	Lene Vestrum Kirkhus	29.06.2022
Da64255_004.tif	Eidstu. Detalj M:20 cm	Eidstu	V	6566-1	Lene Vestrum Kirkhus	29.06.2022
Da64255_005.tif	Eidstu. Detalj M:20 cm	Eidstu	V	6566-1	Lene Vestrum Kirkhus	29.06.2022
Da64255_006.tif	Eidstu. Skålgrop med løv	Eidstu		6566-1	Lene Vestrum Kirkhus	14.10.2022
Da64255_007.tif	Eidstu. Alger/pollen i vann på steinen	Eidstu		6566-1	Lene Vestrum Kirkhus	14.10.2022
Da64255_008.tif	Eidstu ved ankomst	Eidstu	SSV	6566-1	Lene Vestrum Kirkhus	14.10.2022
Da64255_009.tif	Eidstu arbeidsbilde. Konservator dokumenterer	Eidstu	NØ	6566-1	Lene Vestrum Kirkhus	14.10.2022

Filnavn	Motiv	Strukturnr/Objektnr	Sett mot	LokalitetsID	Fotograf	Opptaksdato
Da64256_001.tif	Evenhus ved ankomst	Evenhus	NNV	63778	Lene Vestrum Kirkhus	05.05.2022
Da64256_002.tif	Evenhus II oversikt	Evenhus II	SSV	63778-2	Lene Vestrum Kirkhus	05.05.2022
Da64256_003.tif	Evenhus I Arbeidsbilde	Evenhus I	NV	63778-3	Lene Vestrum Kirkhus	05.05.2022
Da64256_004.tif	Evenhus II Arbeidsbilde	Evenhus II	S	63778-2	Brit Astrid Gystad Skogvoll	05.05.2022
Da64256_005.tif	Evenhus II Etter rens	Evenhus II	S	63778-2	Brit Astrid Gystad Skogvoll	05.05.2022
Da64256_006.tif	Evenhus I Etter rens	Evenhus I	NV	63778-3	Brit Astrid Gystad Skogvoll	05.05.2022
Da64256_007.tif	Evenhus V Løvblåsing av felt	Evenhus V	N	63778-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	05.05.2022
Da64256_008.tif	Evenhus V Arbeidsbilde våtrenns av bergflaten	Evenhus V	NV	63778-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	05.05.2022
Da64256_009.tif	Evenhus V Oversiktsbilde	Evenhus V	NNV	63778-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	05.05.2022
Da64256_010.tif	Evenhus V Arbeidsbilde	Evenhus V	N	63778-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	05.05.2022
Da64256_011.tif	Evenhus V ved ankomst	Evenhus V	N	63778-1	Lene Vestrum Kirkhus	12.10.2022
Da64256_012.tif	Evenhus II ved ankomst	Evenhus II	V	63778-2	Lene Vestrum Kirkhus	12.10.2022

Da64256_013.tif	Evenhus I ved ankomst	Evenhus I	NV	63778-3	Lene Vestrum Kirkhus	12.10.2022
Da64256_014.tif	Evenhus V arbeidsbilde	Evenhus V	N	63778-1	Lene Vestrum Kirkhus	12.10.2022
Da64256_015.tif	Evenhus II tildekt	Evenhus II	V	63778-2	Lene Vestrum Kirkhus	12.10.2022
Da64256_016.tif	Evenhus V tildekt	Evenhus V	N	63778-1	Lene Vestrum Kirkhus	12.10.2022
Da64256_017.tif	Evenhus I tildekt	Evenhus I	NNV	63778-3	Lene Vestrum Kirkhus	12.10.2022

Filnavn	Motiv	Strukturnr/Objektnr	Sett mot	LokalitetsID	Fotograf	Opptaksdato
Da64257_001.tif	Foss II Oversiktsbilde ved ankomst	Foss II	NØ	28252-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	02.05.2022
Da64257_002.tif	Foss II Etter rens	Foss II	N	28252-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	02.05.2022
Da64257_003.tif	Foss II Etter rens	Foss II	NØ	28252-1	Lene Vestrum Kirkhus	18.10.2022
Da64257_004.tif	Foss II detaljfoto	Foss II	NØ	28252-1	Lene Vestrum Kirkhus	18.10.2022
Da64257_005.tif	Foss II detaljfoto	Foss II	V	28252-1	Lene Vestrum Kirkhus	18.10.2022
Da64257_006.tif	Foss II detaljfoto	Foss II	N	28252-1	Lene Vestrum Kirkhus	18.10.2022
Da64257_007.tif	Foss II detaljfoto	Foss II	NØ	28252-1	Lene Vestrum Kirkhus	18.10.2022
Da64257_008.tif	Foss II detaljfoto	Foss II	NØ	28252-1	Lene Vestrum Kirkhus	18.10.2022
Da64257_009.tif	Foss II detaljfoto	Foss II	N	28252-1	Lene Vestrum Kirkhus	18.10.2022
Da64257_010.tif	Foss II detaljfoto	Foss II	N	28252-1	Lene Vestrum Kirkhus	18.10.2022
Da64257_011.tif	Foss II detaljfoto	Foss II	N	28252-1	Lene Vestrum Kirkhus	18.10.2022
Da64257_012.tif	Foss II detaljfoto	Foss II	N	28252-1	Lene Vestrum Kirkhus	18.10.2022
Da64257_013.tif	Foss II detaljfoto	Foss II	N	28252-1	Lene Vestrum Kirkhus	18.10.2022
Da64257_014.tif	Foss II detaljfoto	Foss II	N	28252-1	Lene Vestrum Kirkhus	18.10.2022
Da64257_015.tif	Foss II Tildekt	Foss II	N	28252-1	Lene Vestrum Kirkhus	18.10.2022

Filnavn	Motiv	Strukturnr/Objektnr	Sett mot	LokalitetsID	Fotograf	Opptaksdato
Da64258_001.tif	Foss VI ved ankomst	Foss VI	NØ	74396-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	02.05.2022
Da64258_002.tif	Foss VI arbeidsbilde	Foss VI		74396-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	02.05.2022
Da64258_003.tif	Foss VI Oversiktsbilde før rens	Foss VI	N	74396-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	02.05.2022

Da64258_004.tif	Foss VI Arbeidsbilde	Foss VI	NV	74396-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	02.05.2022
Da64258_005.tif	Foss VI Arbeidsbilde	Foss VI	NV	74396-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	02.05.2022
Da64258_006.tif	Foss VI Oversiktsbilde etter rens	Foss VI	Ø	74396-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	02.05.2022
Da64258_007.tif	Foss VI ved ankomst	Foss VI	N	74396-1	Lene Vestrum Kirkhus	13.10.2022
Da64258_008.tif	Foss VI arbeidsbilde	Foss VI	N	74396-1	Lene Vestrum Kirkhus	13.10.2022
Da64258_009.tif	Foss VI Tildekt	Foss VI	N	74396-1	Lene Vestrum Kirkhus	13.10.2022

Filnavn	Motiv	Strukturnr/Objektnr	Sett mot	LokalitetsID	Fotograf	Opptaksdato
Da64259_001.tif	Foss IX Oversiktsbilde ved ankomst	Foss IX	SV	55782-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	02.05.2022
Da64259_002.tif	Foss IX løvblåsing av området	Foss IX	VSV	55782-1	Lene Vestrum Kirkhus	02.05.2022
Da64259_003.tif	Foss IX før våtrens	Foss IX	S	55782-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	02.05.2022
Da64259_004.tif	Foss IX våtrens av feltet	Foss IX	NV	55782-1	Lene Vestrum Kirkhus	02.05.2022
Da64259_005.tif	Foss IX Konservator i arbeid etter rens	Foss IX	NV	55782-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	02.05.2022
Da64259_006.tif	Foss IX Detaljbilde	Foss IX	VSV	55782-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	02.05.2022
Da64259_007.tif	Foss IX Detaljbilde på vestsida av bergrygg	Foss IX	SØ	55782-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	02.05.2022
Da64259_008.tif	Foss IX Mugg og vegetasjon før rens av prikkhugging	Foss IX	SØ	55782-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	02.05.2022
Da64259_009.tif	Foss IX prikkhugging etter rens	Foss IX	SØ	55782-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	02.05.2022
Da64259_010.tif	Foss IX Detaljbilde sprekk/løs stein	Foss IX	NV	55782-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	02.05.2022
Da64259_011.tif	Foss IX Detaljbilde sprekk/løs stein M:	Foss IX	NV	55782-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	02.05.2022
Da64259_012.tif	Foss IX Oversiktsbilde etter rens	Foss IX	SV	55782-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	02.05.2022
Da64259_013.tif	Foss IX Oversiktsbilde etter rens	Foss IX	SV	55782-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	02.05.2022
Da64259_014.tif	Foss IX Etanolbehandling	Foss IX		55782-1	Lene Vestrum Kirkhus	13.10.2022
Da64259_015.tif	Foss IX Ved ankomst	Foss IX	NV	55782-1	Lene Vestrum Kirkhus	13.10.2022
Da64259_016.tif	Foss IX Ved ankomst	Foss IX	NNV	55782-1	Lene Vestrum Kirkhus	13.10.2022
Da64259_017.tif	Foss IX Arbeidsbilde	Foss IX		55782-1	Lene Vestrum Kirkhus	13.10.2022
Da64259_018.tif	Foss IX Arbeidsbilde	Foss IX		55782-1	Lene Vestrum Kirkhus	13.10.2022
Da64259_019.tif	Foss IX tildekking i nord	Foss IX		55782-1	Lene Vestrum Kirkhus	13.10.2022
Da64259_020.tif	Foss IX tildekking i sør	Foss IX		55782-1	Lene Vestrum Kirkhus	13.10.2022

Da64259_021.tif	Foss IX tildekt	Foss IX	NNV	55782-1	Lene Vestrum Kirkhus	13.10.2022
-----------------	-----------------	---------	-----	---------	----------------------	------------

Filnavn	Motiv	Strukturnr/Objektnr	Sett mot	LokalitetsID	Fotograf	Opptaksdato
Da64260_001.tif	Hell Oversiktsbilde	Hell	N	37071-0	Brit Astrid Gystad Skogvoll	03.05.2022
Da64260_002.tif	Hell Detalj skadeverk "VM"	Hell	N	37071-0	Brit Astrid Gystad Skogvoll	03.05.2022
Da64260_003.tif	Hell Detalj skadeverk "VM" M:10 cm	Hell	N	37071-0	Brit Astrid Gystad Skogvoll	03.05.2022
Da64260_004.tif	Hell Detalbilde bomparti M:1 meter	Hell	NØ	37071-0	Brit Astrid Gystad Skogvoll	03.05.2022
Da64260_005.tif	Hell Arbeidsbilde konservator	Hell	NV	37071-0	Brit Astrid Gystad Skogvoll	03.05.2022
Da64260_006.tif	Hell Oversiktsbilde	Hell	NØ	37071-0	Brit Astrid Gystad Skogvoll	03.05.2022
Da64260_007.tif	Hell Daniela og Lene er målestokk, planlegging høstskjøtsel	Hell	NØ	37071-0	Brit Astrid Gystad Skogvoll	03.05.2022
Da64260_008.tif	Hell Daniela og Lene er målestokk, planlegging høstskjøtsel	Hell	NØ	37071-0	Brit Astrid Gystad Skogvoll	03.05.2022
Da64260_009.tif	Hell Oversikt	Hell		37071-0	Lene Vestrum Kirkhus	14.10.2022
Da64260_010.tif	Hell Oversikt	Hell		37071-0	Lene Vestrum Kirkhus	14.10.2022
Da64260_011.tif	Hell Detalj	Hell		37071-0	Lene Vestrum Kirkhus	14.10.2022
Da64260_012.tif	Hell Detalj	Hell		37071-0	Lene Vestrum Kirkhus	14.10.2022
Da64260_013.tif	Hell detalj	Hell		37071-0	Lene Vestrum Kirkhus	14.10.2022
Da64260_014.tif	Hell Arbeidsbilde konservator	Hell		37071-0	Lene Vestrum Kirkhus	14.10.2022
Da64260_015.tif	Hell Arbeidsbilde konservator	Hell		37071-0	Lene Vestrum Kirkhus	14.10.2022
Da64260_016.tif	Hell ved ankomst	Hell	N	37071-0	Lene Vestrum Kirkhus	14.10.2022
Da64260_017.tif	Hell ved ankomst	Hell	N	37071-0	Lene Vestrum Kirkhus	14.10.2022
Da64260_018.tif	Hell Arbeidsbilde	Hell	NNØ	37071-0	Lene Vestrum Kirkhus	14.10.2022
Da64260_019.tif	Hell Arbeidsbilde - feltet etanolbehandles	Hell		37071-0	Lene Vestrum Kirkhus	14.10.2022
Da64260_020.tif	Hell Oversikt etter vegetasjonsskjøtsel og etanolbehandling	Hell		37071-0	Lene Vestrum Kirkhus	14.10.2022
Da64260_021.tif	Hell Oversikt etter vegetasjonsskjøtsel og etanolbehandling	Hell		37071-0	Lene Vestrum Kirkhus	14.10.2022
Da64260_022.tif	Hell Etter rens	Hell	NNØ	37071-0	Lene Vestrum Kirkhus	14.10.2022
Da64260_023.tif	Hell Etter rens	Hell	NNØ	37071-0	Lene Vestrum Kirkhus	14.10.2022
Da64260_024.tif	Hell Etter rens	Hell	NNØ	37071-0	Lene Vestrum Kirkhus	14.10.2022

Filnavn	Motiv	Strukturnr/Objektnr	Sett mot	LokalitetsID	Fotograf	Opptaksdato
Da64261_001.tif	Holtås ved ankomst	Holtås	NV	73623-1	Daniela Pawel	05.05.2022
Da64261_002.tif	Holtås arbeidsbilde. Feltet avdekkes	Holtås	SØ	73623-1	Daniela Pawel	05.05.2022
Da64261_003.tif	Holtås arbeidsbilde. Feltet avdekkes	Holtås	S	73623-1	Daniela Pawel	05.05.2022
Da64261_004.tif	Holtås med trafikkvakt	Holtås	SØ	73623-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	05.05.2022
Da64261_005.tif	Holtås med trafikkvakt	Holtås	SØ	73623-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	05.05.2022
Da64261_006.tif	Holtås arbeidsbilde. Avdekking plast	Holtås	Ø	73623-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	05.05.2022
Da64261_007.tif	Holtås detalj etter åpning	Holtås	NNØ	73623-1	Lene Vestrum Kirkhus	05.05.2022
Da64261_008.tif	Holtås konservatorene i konsentrasjon	Holtås	SØ	73623-1	Lene Vestrum Kirkhus	05.05.2022
Da64261_009.tif	Holtås etter våtrens	Holtås	SØ	73623-1	Lene Vestrum Kirkhus	05.05.2022
Da64261_010.tif	Holtås Oversikt fra veg	Holtås	SV	73623-1	Ellen L. W. Randerz	12.10.2022
Da64261_011.tif	Holtås oversikt fra skog	Holtås	N	73623-1	Ellen L. W. Randerz	12.10.2022
Da64261_012.tif	Holtås oversikt fra siden	Holtås	Ø	73623-1	Ellen L. W. Randerz	12.10.2022
Da64261_013.tif	Holtås Arbeidsbilde	Holtås	Ø	73623-1	Lene Vestrum Kirkhus	12.10.2022
Da64261_014.tif	Holtås Arbeidsbilde	Holtås	Ø	73623-1	Lene Vestrum Kirkhus	12.10.2022
Da64261_015.tif	Holtås Tildekt	Holtås	V	73623-1	Lene Vestrum Kirkhus	12.10.2022
Da64261_016.tif	Holtås tildekt	Holtås	Ø	73623-1	Lene Vestrum Kirkhus	12.10.2022

Filnavn	Motiv	Strukturnr/Objektnr	Sett mot	LokalitetsID	Fotograf	Opptaksdato
Da64262_001.tif	Stykket ved ankomst	Stykket	N	101976-1	Lene Vestrum Kirkhus	06.05.2022
Da64262_002.tif	Stykket aktivitet ved felt	Stykket	NNØ	101976-1	Lene Vestrum Kirkhus	06.05.2022
Da64262_003.tif	Stykket aktivitet ved felt	Stykket	NNØ	101976-1	Lene Vestrum Kirkhus	06.05.2022
Da64262_004.tif	Stykket besøkende på felt får omvisning av Helle	Stykket	NNØ	101976-1	Lene Vestrum Kirkhus	06.05.2022
Da64262_005.tif	Stykket. Arbeidsbilde	Stykket	N	101976-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	06.05.2022
Da64262_006.tif	Stykket Oversiktsbilde etter avdekking og våtrens	Stykket	NV	101976-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	06.05.2022
Da64262_007.tif	Stykket. Elgfigur etter rens	Stykket	V	101976-1	Brit Astrid Gystad Skogvoll	06.05.2022
Da64262_008.tif	Stykket ved ankomst	Stykket	N	101976-1	Lene Vestrum Kirkhus	10.10.2022

Da64262_009.tif	Stykket Løse steiner i nedkant av felt	Stykket	NNV	101976-1	Lene Vestrum Kirkhus	10.10.2022
Da64262_010.tif	Stykket Løse steiner i nedkant av felt	Stykket	NNV	101976-1	Lene Vestrum Kirkhus	10.10.2022
Da64262_011.tif	Stykket Arbeidsbilde	Stykket	NNV	101976-1	Lene Vestrum Kirkhus	10.10.2022
Da64262_012.tif	Stykket Arbeidsbilde	Stykket	N	101976-1	Lene Vestrum Kirkhus	10.10.2022
Da64262_013.tif	Stykket Arbeidsbilde	Stykket	N	101976-1	Lene Vestrum Kirkhus	10.10.2022
Da64262_014.tif	Stykket utsikt fra overkant av felt	Stykket	SSV	101976-1	Lene Vestrum Kirkhus	10.10.2022
Da64262_015.tif	Stykket Arbeidsbilde	Stykket	N	101976-1	Lene Vestrum Kirkhus	10.10.2022
Da64262_016.tif	Stykket Oversiktsbilde etter tildekking	Stykket	N	101976-1	Ellen L. W. Randerz	10.10.2022
Da64262_017.tif	Stykket Oversiktsbilde etter tildekking	Stykket	N	101976-1	Ellen L. W. Randerz	10.10.2022

NTNU Vitenskapsmuseet er en enhet ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, NTNU.

NTNU Vitenskapsmuseet skal utvikle og formidle kunnskap om natur, kultur og vitenskap. Museet skal sikre og forvalte de vitenskapelige samlingene og aktivisere dem gjennom forskning, formidling og undervisning.

Institutt for arkeologi og kulturhistorie har forvaltningsansvar for automatisk fredete kulturminner og skipsfunn i Nordmøre, Trøndelag, nordlige Romsdal og Nordland til og med Rana. Instituttet foretar arkeologiske undersøkelser på kulturminner over og under vann, i henhold til kulturminneloven.

ISBN 978-82-8322-357-6

ISSN 2387-3965

© NTNU Vitenskapsmuseet
Publikasjonen kan siteres fritt med kildeangivelse

www.ntnu.no/museum